ప్రాణి కోటిలోకెల్లా మనిషి ఘనుడు. అయినా దేవుడు కాడు. ఇతర ప్రాణులన్నిటిని శాసించే శక్తి సంతరించుకొన్నాడు. కాని వాటిని మించి పోలేక పోతున్నాడు, ప్రపంచం పుట్టి ఇంతకాలం అయినా. ఉత్తమత్వం సాధించగోరే మనిషి తనలోని పశుత్వాన్నే నిగ్రహించ గల స్థితిలో లేడు. జయం ఎన్నటికో, మరి!

మనసిచ్చిన మావనే మనువాడింది మల్లి.

"మూగవాడిని సేసుకొని ఏంది సుఖపడతావే?" అన్నాడు అయ్య. మూగవాడయినా మగసిరి ఆయొడదనే ఉందిగా! మనస్సు మనస్సు ఇచ్చి పుచ్చుకోడానికి మాటలే కావాలా? ఆడి సూపులోని బాస తనకు తెలియదూ?

మునిమాపు యేళ ముద్దరాలి మోము ముద్దబంతి పూవుల ఇకాసం పొందింది.

మెత్తగా నవ్వే ఆడి నవ్వుకి తన ఒళ్ళు తీగలా సాగి కంపర మెత్తుతున్నాది. అబ్బ! ఆడిని తల్సుకుంటుంటే ఎంతో ఇదిగా ఉందే, రేతిరి ఆడి సేతిలో సిక్కినపుడు!

మాపు కాకముందే పంతలోని యేన్నీళ్ళ ముంతతో మూడు ముంతలు పోసుకొని వాసన సబ్బుతో ఒళ్ళు రుద్దుకొని తానం సేసింది. మావ సంతలో కొని తెచ్చిన గళ్ళకోక కట్టుకుని, పచ్చపూల రయిక తొడుక్కొని, మొగానికింత సున రాసుకొని నుదిటిమీద పిలరంగు కుంకుమ దిద్దుకుని అద్దంలో సూసుకుంటే అచ్చం నాయుడి బావ ఎంకిలాగుంటా!

ఈ సింగారం, వయారం, తళుకు బెళుకులు, వంపు సొంపులు అన్నీ ఆడివేగా!

ఆడికోసం ఎన్నేళ్ల బట్టి యీ ఒంటిని కాపాడు కొస్తున్నది! మొన్న సందెయేళ గడ్డిమోపు యెత్తు కొస్తుంటే ఆ నర్సిగాడు ఒంటరిదాన్ని సూసి వాటేసుకున్నాడు! అబ్బ! ఎంత భయపడిపోయింది! అది గాపకం సేసుకుంటే గుండె దడ ఇప్పటికీ ఇనిపిస్తున్నాది.

ఒకయేళ ఆనర్సిగాడు తన్ను ఏద్దైనా సేసుంటే? సీ! సీ! మనిసికి నీతి జాతి పోయిన తరవాత ఇల వేమిటి?

ఆ ఎంగిలి కూడు మావ కెలా పెట్టగలిగేది!

అదురుస్టము వల్ల మావ ఆ సమయంలో ఆడికొచ్చాడు. తన సీలం కాపాడుకోగలిగింది. మావకూడ తనలాగే ఎంతో పవితరంగ ఉంటాడు!

ఈ రేతిరి తను జాగర్తగా దాసుగున్నది, ఆడి కైవసం అవుద్ది. ఆడూ అంతే గామోసు! ఆడు దాసుకున్న మగసిరి తన కైవసం అవుద్ది. ఈ తనువు, పానం, ఊపిరి అన్నీ ఆడివేగా! ఆడి తనువుతో తన తనువు, ఆడి పానంతో తన పానం, ఆడి ఊపిరితో తన ఊపిరి కలిసి పోతయి. ఆ తరవాత ఆడి తనువే తన తనువు, ఆడి పానమే తన పానం, ఆడి ఊపిరే తన ఊపిరి!

మనువులో ఎంత మహాత్యం ఉంది!

మునసబుగారి పున్నెమా అని మావతో తన మనువయింది. మావ మునసబుగారి పాపకంలోనేగా ఉంటంది!

మునసబుకు మావ అంటే శానా పానం. "పొద్దు గూకగానే స్టేషను కెళ్లి అమ్మాయిని తీసుకొచ్చి ఒదిలి తొందరగా ఇంటి కెళ్లిపోగా, మల్లిగా!" అని చెప్పాడు మునసబు.

స్టేషను కెళ్లిరావడం ఎంతసేపవుద్ది?! ఈపాటికి అమ్మాయితో తిరిగి వస్తుండాలి. 'మావ గడపలో కాలెట్టేసరికి తను తయారుగా ఉండొద్దూ?!' అనుకొని తన పనిలో ఉండిపోయింది మల్లి.

• • •

చిన్న స్టేషనులో బండి రెండు నిమిషాలే ఆగింది. కంపార్టుమెంటునుండి కిందికి దిగిన మునసబుగారి అమ్మాయికి మల్లిగాడు కనిపించాడు. మల్లిగాడు అమ్మాయిగారిని సమీపించి కిందపెట్టిన సూట్‌కేసు అందుకున్నాడు.

కళ్లకు పెట్టుకున్న గాగుల్సు తీసి ఆకాశంవైపు చూసింది అమ్మాయి. దట్టంగా మేఘాలు కమ్ముతున్నాయి! కారు మేఘాలను చూస్తున్న అమ్మాయి స్టేషనుమాస్టరు పలకరించినా పరధ్యానంగా జవాబిచ్చి గేటుదాటి బయటికి వచ్చింది.

చేతికున్న బాంగిల్ వాచీ చూసుకుంటూ వర్షం వచ్చేలోపల అరమైలు నడవ వచ్చుననే ధీమాతో త్వర త్వరగా నడక సాగించింది.

అప్పటికే సంధ్య సాగి కొద్దిసేపయింది.

వెలుగును చీకటి వెతుకుతూన్నట్టుంది ప్రకృతి. ఈదరగాలి వీస్తున్నది. నల్లని మేఘాలు ఒకదానిలో మరొకటి పురుషుడిలో స్త్రీ ఐక్యమైనట్టు ఐక్యమవుతున్నాయి.

పక్కగా నడుస్తున్న మల్లిగాడి బట్టలనుండి చవక బారు సెంటు వాసన ముక్కు పుటాలను సోకటంవల్ల మల్లిగాడివైపు చూసింది అమ్మాయి. నాన్నగారిచ్చిన మరుసైజు పంచెతో సిల్కు లాల్చీలో ఎంతో శోభిగా అగుపించాడు.

"పూలరంగడిలా ముస్తాబయ్యావు. ఏమిటివిశేషం?" అని అడిగింది మల్లిగాడిని నింపాదిగాచూస్తూ అమ్మాయి.

అమ్మాయిగారి మాటలకు తన బట్టలవైపు చూసుకొని తనలో తనే నవ్వుకున్నాడు మల్లిగాడు.

"విశేషమేమిట్రా అంటే నీలో నీవే నవ్వుకుంటున్నావేంరా?" అని మళ్లీ అడిగింది.

టపటపమని చినుకులు పడ్డాయి.

గాలి వీచటం మరి కొంచెం హెచ్చింది. ఎక్కడో ఉరుము ఉరిమి మెరుపు మెరిసింది.

"ఇల్లు చేరుకునేసరికి తడిసిపోతామేమో? వర్షం వచ్చి నిలిచేవరకు స్టేషనులో ఉండవలసింది" అని అనుకుని మరి నాలుగడుగులు వేసేసరికి కుండపోతగా వర్షం కురవసాగింది.

"ఇక్కడెక్కడో పాడుపడిన మంటపం ఉండాలి కదరా?" అని అడిగింది.

ఔనన్నట్టు వాడు తల ఊచాడు!

గన్నేర్ల రాజుగోపాల్

ఇద్దరు దగ్గిరలో ఉన్న మంటపం చేరుకున్నారు. అప్పటికే ఇద్దరు తడిసిపోయారు.

అమ్మాయిగారేమో చీరకొంగుతో తుడుచుకోనారంభించింది.

మల్లిగాడు చలికి వణకటం ప్రారంభించాడు.

నలుమూలల చీకట్లు వ్యాపించాయి! మంటపంలో ఏముందో తెలియదు. అంతా చీకటి. మెరుపు మెరిసినప్పుడు మాత్రం తళుక్కుమంటున్నది.

అరగంట లేటుగా వచ్చిన ట్రెయినును తిట్టుకుంది అమ్మాయి.

పెద్దగా ఉరుము ఉరిమి మెరుపు మెరిసి దగ్గిరలో పిడుగుపడి భూమి దద్దరిల్లింది!

"నాకు భయం వేస్తుందిరా!" అంటూ మల్లిగాడిని గట్టిగా పెనవేసుకుంది అమ్మాయి.

విస్మయంతో అమ్మాయిగారిని తోసివేశాడు మల్లిగాడు. దగ్గిరలో పిడుగు పడటంవల్ల భూమి దద్దరిల్లి మంటపం పాత గోడ ఒక వైపు పెద్దగా శబ్దంచేస్తూ కూలిపోయింది.

"అబ్బా!" అంటూ కేకవేసి మరింత గట్టిగా పెనవేసుకుంది అమ్మాయి మల్లిగాడిని.

అమ్మాయిగారి శరీరానికి అంత చలిలోను వెచ్చగా తగిలింది మల్లిగాడి శరీరము. విద్యుత్తులా వేడి మల్లిగాడి శరీరంలోనుండి అమ్మాయిగారి శరీరంలోనికి ప్రవహించింది.

రక్తం వేడెక్కింది. నవనాడులు జివ్వుమన్నాయి. శరీరం కంపరమెత్తింది. పట్టుదొరికిన ఆడసింహంలా విజృంభించింది అమ్మాయి.

కాయకష్టంచేసి రాటుదేలిన శరీరం అది. కండలు పెంచి ఎలాంటి కోడెనైనా కొమ్ములువంచే మల్లిగాడు శరీరాన్ని అమ్మాయి పట్టునుండి తప్పించుకోటానికి విశ్వప్రయత్నం చేశాడు.

మల్లిగాడు మనసు వద్దంటూ మారాం చేసింది. తనువేమో కావాలంటూ తహతహలాడింది. అవయవాలు ఎదురు తిరిగాయి. శరీరాన్ని ఎంత గుంజుకున్నా అది లొంగిపోతూనే ఉంది.

కొన్ని సెకెండ్లలో కోరిక శరీరంమీద స్వైర విహారం చేసింది.

నాగుపాము పడగవిప్పి బుసలు కొట్టినట్టు బుసలు కొట్టింది అమ్మాయి.

అమ్మాయిగారి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు గట్టిగా వినిపిస్తున్నాయి.

భూమిని ప్రకృతి ఆక్రమించుకున్నట్టు మల్లిగాడి నాక్రమించుకుంది అమ్మాయి.

• • •

"పొడువాన యిాయాలేరావాలా?" వాకిట్లో నిలబడి ఎదురు సూత్తున్న మల్లి ఇసుక్కున్నాది. సీకటిలో ఆడి రాకకోసం సూత్తున్నాది. గళ్లకోక కట్టుకున్నందు వల్ల ఆడు ఎంత మురిసిపోతాడు. గాలికి సిన్న శబదం అయినా సూపులు అటే తిరుగుతున్నాయి.

మసక సీకటిలో ఏదో ఆకారం అటే వస్తున్నట్టు అగుపడ్డద్ది.

మల్లిమనసు గంతులేసింది.

ఒక్క ఉదుటున లోనికెళ్లి నీళ్ళ పట్టుకొచ్చింది. "శానా తడిసిపోయినావు, మావా" అంటూ పాతకోక

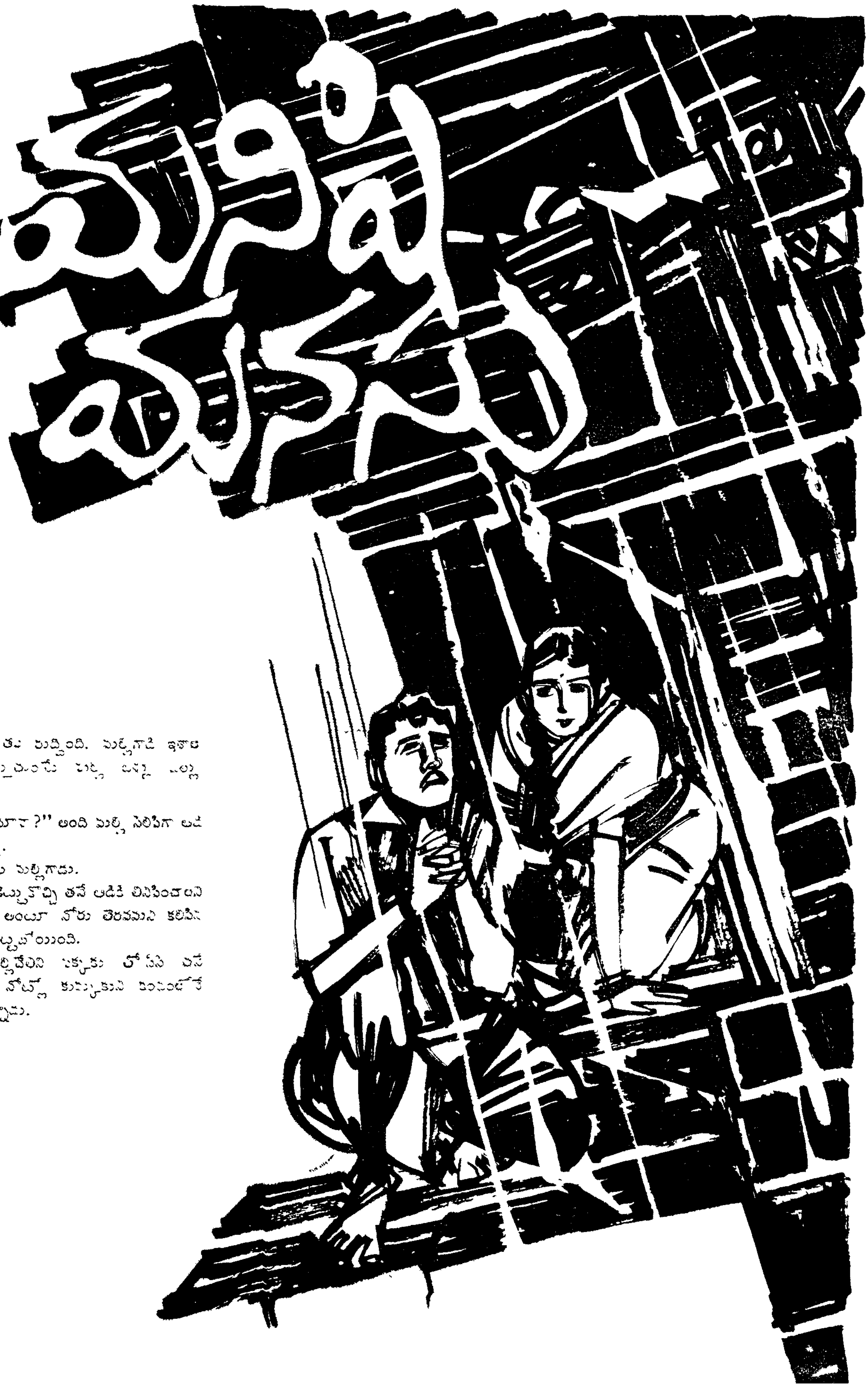

[illegible] మల్లిగాడి తల [illegible]ంది. మల్లిగాడి [illegible] [illegible] ఎర్రబారుతోంది [illegible] [illegible]న్నాది

"కూడెట్టనా, మావా?" అంది మల్లి నెలిపిగా ఆడి కళ్ళల్లోకి సూత్తా.

తల ఊగించాడు మల్లిగాడు.

కంచంలో కూడెట్టుకొచ్చి తనే ఆడికి తినిపించాలని "మావా! ఆ...." అంటూ నోరు తెరవమని కలిపిన ముద్ద నోటిలో పెట్టబోయింది.

మల్లిగాడు మల్లిచేతిని పక్కకు తోసేసి [illegible] నాలుగు ముద్దలు నోట్లో కుక్కుకుని కంచంలోనే చెయ్యి కడిగేసుకున్నాడు.

మల్లి ఇచిత్రంగా సూసింది ఆడివిపు. టేషనుకెళ్లే ప్పుడు ఎంత సంబరంగా ఎళ్లాడు! ఇప్పుడు ఇశారంగా ఉన్నాడు. తను నాలుగు సొతుకులు కతికి మావకాడి కెళ్ళింది.

నులకమంచంమీద అటువైపు తిరిగి పడుకున్నాడు మల్లిగాడు.

తొలి రేతిరి ఎంతో సంబరంగా సాగిపోతుందని కలలు కన్నాది మల్లి.

దిగాలుగా ఉన్న మావను సంబర పరిచేందుకు నులక మంచంమీద పక్కన కూసుని, "మావా" అంటూ ముద్దెట్టుకుంది మల్లి.

"గళ్లకోక శానా బాగుంది కదూ, మావా? అబ్బా, ఇటు సూడవు? ఎప్పుడూ నీ సేతుల్లోకి నన్ను తీసుకొని నా కళ్లల్లోకి సిలిపిగా సూత్తూ నవ్వేవాడివి! సూడు, మావా! నన్ను సూసి నవ్వవూ? నవ్వు" అంటూ కితకితలు పెట్టింది మల్లి.

మల్లి సేతులను విసిరివేశాడు మల్లిగాడు.

"మావా!.... మావా! ఈ రేతిరికి.... ఈ రేతిరి..." అంటు మల్లిగాడి పక్కనజేరి గట్టిగా కావిలించుకొని గట్టిగా ముద్దెట్టుకుంది మల్లి.

పీదపడిన మల్లిని బలమైన రెండు చేతులతో కిందికి తోసివేశాడు మల్లిగాడు.

నిశ్చేష్టురాలై నిలబడిపోయింది మల్లి.

ఆ రోజు నర్సిగాడన్న మాటలు జ్ఞాపకానికొచ్చాయి. "ఆడిని కట్టుకొని నీవేంది ఆడితో కాపురం సేత్తావో నేనూ సూత్తానే, మల్లి!"

నర్సిగాడు కల్లబొల్లి మాటలు సెప్పి మావ మనసు ఇరిశాడు. తొలిరేయిరి తన ఆశలన్నీ విరాశలయ్యేసరికి మల్లికి కళ్లలో నీళ్లు ఆగాయి కాదు.

"సత్తె పెమానంగా సెబుతున్నాను. నాకేటీ తెలి యదు, మావా! ఆ నర్సిగాడు నేను ఆడికి లొంగలేదని, ఆడిని మనువాడలేదని ఆడు నీకు ఏదేదో సెప్పి నీ మనస్సు ఇరిచాడు. నన్ను నమ్ము, మావా! నేను కుక్కముట్టిన కుండను కాను, మావా! ఆ నర్సిగాడితో నేను సేతులు కలిపితే ఆ ఎంగిలికూడు నీ కెలా ఎట్టగలను? మానం పోయిన తరవాత పానం తీసుకుంటాను! మనిసికి నీతి జాతి పోయిన తరవాత ఇలవేమిటి? నీమీద ఒట్టేసి సెబుతున్నాను—ఏ పాపమూ ఎరగను! నన్ను నమ్ము, మావా!" అంటూ వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ మల్లి మావ కాళ్లమీద పడింది.

మనిసికి మాటలురాకపోయినా ఎదుటివారి మాటలు ఆ మనసుకు తెలుసు. బాస రాకపోయినా భావం మల్లి గాడి మనసుకు తెలుసు.

"మావా! నామీద నీకు నమ్మకం కలక్కపోతే ఈ కత్తి తీసుకొని నీ సేతుల్తో నా పానం తీసెయ్" అంటూ చూరులో ఉంచిన కత్తిని తీసి ఇచ్చింది మల్లి.

మల్లి చేతుల్లోని కత్తి అందుకున్నాడు మల్లిగాడు. రెండు సెకనులు అమాయకమైన మల్లి కళ్లలోనికి అదోవిధంగా చూశాడు.

సీత శీలాన్ని శంకించి అగ్నిలో దూకమన్న శ్రీరాముని మాటక ఎదురు చెప్పక అగ్నిలో దూకటానికి ముందు తన ఇష్టదైవాన్ని స్మరించుకుంటున్న సీతలా నిలు చుండి పోయింది మల్లి.

అమాయకంగా అగుపిస్తున్న మల్లి మోము ఒకసారి, ఎదురుగా గోడమీద పటంలో అగ్గిలోనికి దూకు తున్న సీతను మరో మారు చూశాడు. మల్లిగాడి చేతిలోని కత్తి పైకి లేచింది.

క్షణంనుండి మరో క్షణానికి కాలం కదిలేలోపల మల్లిగాడి గుండెలో దూసుకుంది కత్తి!

"నీవుసెప్పేదేంటో నాకు తెల్వసూ, మావా! మునసబు!... మునసబుగారి అమ్మాయి....ఆ..... మునసబుగారి అమ్మాయి....తో......" అని ఇంకా ఏహో తెలుసుకొనే సరికి మల్లిగాడు ఊపిరి విడిచాడు.

"మావా!" అంటూనే మూర్ఛపడిపోయింది మల్లి.

పయనాల సోపానం

ఫోటో—కె. రామకృష్ణారావు (చిత్తరంజన్)

కళ్లు తెరిచి నెత్తుటి మడుగులో పడిన మావను చూసి, "మావా!" అంటూ గావుకేక పెట్టింది మల్లి.

మాటలురాని మల్లిగాడు, మూగవాడైన మల్లిగాడు, మనస్సుతో మాటలాడే మల్లిగాడు, మనసిచ్చిన మల్లికి ఏవో తెలియజేశాడు సైగలవ్వరా!

తెల్లవారింది.

గ్రామంలో మల్లిగాడి చావుకబురు అందరికీ తెలిసిపోయింది. ఎలా చనిపోయాడో అందరికి తెలిసినా ఎందుకు చనిపోయాడో ఎవరికీ తెలియదు, మునసబు గారి అమ్మాయికి కూడ! ★